

*Friederike Mayröcker***Gedichte / Runoja***was brauchst du*

was brauchst du? einen Baum ein Haus zu
 ermessen wie grosz wie klein das Leben als Mensch
 wie grosz wie klein wenn du aufblickst zur Krone
 dich verlierst in grüner üppiger Schönheit
 wie grosz wie klein bedenkst du wie kurz
 dein Leben vergleichst du es mit dem Leben der Bäume
 du brauchst einen Baum du brauchst ein Haus
 keines für dich allein nur einen Winkel ein Dach
 zu sitzen zu denken zu schlafen zu träumen
 zu schreiben zu schweigen zu sehen den Freund
 die Gestirne das Gras die Blume den Himmel

Für Heinz Lunzer Mai/Juni 95

mitä tarvitet

mitä tarvitet? puun talon
 punnitaksesi miten suuri miten pieni elämä ihmisenä
 miten suuri miten pieni kun katsot ylös latvakruunuun
 kadoten sen vihreään rehevään kauneuteen
 miten suuri miten pieni pohditko miten lyhyt
 on elämäsi verrattuna puiden elämään
 tarvitet puun tarvitet talon
 kumpaakaan et yksin itsellesi vain sopen katon
 istua ajatella nukkua unelmoida
 kirjoittaa vaieta nähdä ystävä
 tähdet ruoho kukka taivas

wie und warum ich dich liebe

wenn du es bist bin ich nicht sicher ob ich es bin
was dich bedroht ist bedrohlich für mich
der Spiegel in den ich blicke an jedem Abend
hält mir gleichzeitig entgegen dein Bildnis und meines
das Geheimnis im Dunkel deines Herzens ist nicht
um von irgendjemandem gelüftet zu werden
es zieht mich an am gründlichsten und am tiefsten
und ist vermutlich das Motiv meiner unbeirraren Liebe

für Ernst Jandl zum 70. Geburtstag, 22.7.95

miten ja miksi rakastan sinua

kun sinä olet se en ole varma olenko se minä
mikä uhkaa sinua on uhkaavaa minulle
peili johon katson joka ilta
näyttää yhtäikaa sinun kuvasi ja minun
salaisuus sydämesi pimeydessä ei ole
tulla kenen tahansa paljastamaksi
se vetää minua puoleensa perustavimmin ja syvimmin
ja on oletettavasti järkkymättömän rakkauteni motiivi

Mimosen im Glas

zum Heulen sage ich zum Heulen nach Bethlehem diese
 Mimosen im Glas in der Vase mit Lippenblüte und STAUDE
 solch Traum und STAUDE während die Seide die Seele des
 Morgens wie *grauer Sport usw.*, Kämme von feuchter Locke
 dunstige Ringel über der Dachtraufe – was 1 Tag ist! :
 was für 1 Tag ist! Die Lampe über den aufgerissenen
 Briefen : 1 Schimmer der Tränen der schwarzweisz gefleckte
 Stein ehemals Briefbeschwerer jetzt Fuzschemel, Kleinst-
 format . . ach in Nebel Frühe im Weihrauch deines Schulter
 Geflechts und im weisz sprieszenden Baum am Straszrand
 die ersten wabernden Bienen. Die Mimosen im Glas als
 Trauerweiden über den Rand des Glases hängend – so
 erschöpft, dieses ganz vertrocknete Blatt : Palmblatt
 plissierte Wildnis nämlich himmelfarben und graugrün, sein
 bleicher Stengel 1 Federkiel. Heute aufgewacht mit dem Wortkürzel
 „Charms getrunken . .“

für Christel Fallenstein 25.3.00

Mimoosia lasissa

ulvoa sanon ulvoa Betlehemiin nämä
 mimoosat lasissa maljakossa huulikukinto ja PENSAS
 tuollainen uni ja PENSAS samaan aikaan silkki aamun
 sielu kuin *ankeaa urheilua jne.*, kammat kosteasta kiharasta
 utuinen kiehkura kattokourun yli – mikä 1 päivä onkaan! :
 millainen 1 päivä onkaan! Lamppu aukirevittyjen kirjeiden
 päällä : kyynelten 1 kiilto mustavalkoiseksi tahrautunut
 kivi muinoin kirjepaino nykyisin jalkajakkara, pienintä-
 kokoa . . ah sumussa aamu hartiapunoksesi
 suitsukkeessa ja valkeana versovassa puussa kadunreunalla
 ensimmäiset väreilevät mehiläiset. Mimoosat lasissa
 itkupajuina lasin reunojen yli riippuen – niin
 nääntyneinä, tämä lopen kuivunut lehti : palmunlehvä
 pliseerattu villeyys nimittäin taivaanvärit ja harmaanvihreä, sen
 kalpea varsi 1 sulkakynä. Tänään herännyt sanalyhenteeseen
 ”Harmsia juoneena . .”

DIES DIES DIES DIESES ENTZÜCKEN ICH *KLEBE* AN DIESER ERDE
 an dieser hinschmelzenden Erde an diesem Baldachin eines
 Junihimmels dessen Bläue in Wellen gebauscht und mit tiefen
 Schwalben : ich meine *trunken* und zuweilen verborgen, scheinen
 sich zu verbergen in irgend Buchten und Malven Holunderbäumen :
 wilden Monstranzen . . die Luft ist wie damals, ja, die Luft
 wie damals in D., die Zirren nein Zirben die Wolfsmilchstauden
 VON ANBEGINN : alle Schmerzen aller Wahn schon Ewigkeiten vorher
 seit Ewigkeiten erlitten, die *lilies* Magnolienfelder, von oben
 von irgendwoher ich glaube aus verhülltem Gezweig diese
 einzelne Stimme mich durchdringt : mein unsichtbarer
 Liebster in dieser Baumkrone ach jubiliert! diese Lust diese
 Süsse ich *KLEBE* an dieser Flammen Erpressung an diesem
 Licht an diesem Himmel, sage ich, *etwas Hawaii oder möchte*
in BURGUNDISCHEN GÄRTEN über Maszliebchen Erde . . *was!*
Flitzerei / plötzlicher Engel, habe diesmal versäumt
 die ersten Schwalben zu sichten in ihrer Inbrunst nicht wahr,
 diese Luftbeute, Wollust der Augen, ach ich *KLEBE* an diesem
 Leben an diesem LEBENDGEDICHT.

4.6.00

TÄMÄ TÄMÄ TÄMÄ TÄMÄ IHASTUS MINÄ *LIIMAUDUN* TÄHÄN MAAHAN
 tähän poissulavaan maahan tähän kesäkuutaivaan
 juhlatokseen jonka sinisyys aaltona paisunut ja syvin
 pääskysin : tarkoitan *juopunein* ja toisinaan kätkeytynein, näyttävät
 kätkeytyvän joihinkin poukamiin ja malvoihin koiranheisipuihin :
 villeihin ehtoollisleipäästioihin . . ilma on kuin silloin, niin, ilma
 kuin silloin D:ssä, hapsut ei vaan havut sudenmaitopensaat
 ALUN ALKAEN : kaikki kivut kaikki harha jo ikuisuuksia ennen
 ikuisuuksista asti kärsitty, *lilies*, magnoliapellot, ylhäältä
 jostakin luulen verhoutuneesta oksistosta tämä
 yksittäinen ääni tunkeutuu lävitseni : näkymätön
 rakkaimpani tässä puunlatvuksessa ah riemuitsee! tämä halu tämä
 suloisuus minä *LIIMAUDUN* näiden liekkien kiristykseen tähän
 valoon tähän taivaaseen, sanon, *vähän Hawaijia tai tahtoisin*
BURGUNDIN PUUTARHOIHIN yli kaunokaisten maan . . *mitä!*
lennähtelyä / äkillinen enkeli, olen tällä kertaa jättänyt
 erottamatta ensimmäiset pääskyt hartaudessaan eikö totta,
 tämä ilmaaalit, silmien himo, ah minä *LIIMAUDUN* tähän
 elämään tähän ELÄVÄRUNOON.

oder Vermont, an Ernst Jandl

lasz ein den Segen : die Tränen am Fensterglas
 die leise aufklatschenden Tropfen auf Messer und Blech
 Geschirr und Gehörntes, gnadenweise, und gnadenweis
 Tag. Endlich ertrunken **ERSOFFEN** die Sonne im gloriosen
 Meer des herabfallenden Himmels, in den Strömen der geöffneten
 Wolken . . *hinaus sollte ich ohne Kleid ohne Schuh*
 mich durchtränken lassen von diesem **WEIHWASSER**
 welches klopfend und zärtlich tastend anstatt
 Geliebtem : Gestorbenem mir erscheint, aus-
 gesetzt bin ich verschüttet, morsches Gebälk mein Leib
Zipf und Zipfel von Abseits :
du sichtbar nicht mehr nicht wieder

3./4.10.00

tai Vermont, Ernst Jandlille

laske sisään siunaus : kynelet ikkunalasissa
 hiljaa läiskähtelevät pisarat veitseen ja peltiin,
 astioihin ja sarvipäähän, armosta, ja armollisesti
 päivä. Lopultakin hukkunut **UPONNUT** aurinko putoavan
 taivaan loistokkaaseen mereen, avautuneiden pilvien
 virtoihin . . *ulos minun pitäisi ilman vaatteita ilman kenkiä*
 antautuakseni tämän **VIHKIVEDEN** kasteltavaksi
 joka taputellen ja hellästi kosketellen
 rakastetun : kuolleen sijasta minulle ilmestyy, alttiiksi-
 asettuneena olen hautautunut, laho palkisto ruumiini –
nyppy ja nipukka tuolta puolen :
sinä nähtävissä et enää et taas

tempelhüpfen

“.. *ach, ich weisz es, und es ist mir egal* ..” : R. S. Thomas, weil, ich brenne ich flenne
 ich flamme ich züngle ich zehre, weil, ich zahne verzehre,
 als Flechten die Feuerzungen meinen Rücken hinab wie sie bersten
 (Verbum) meine vergilbte Haut und verlumptes Herzareal,
 weil, ich lungere schmutze schmeiße mich gegen die Wand,
 weil, ich phantasiere wiederhole mir den miszglückten Tod
 meiner Mutter vor genau 70 Jahren, weil, ich fluche ich flenne
 ich durchdringe mich selbst ich zehre ich zerre mir
 Haut und Farbe und Sprache von diesen meinen brüchigen
 Knochen, weil, ich sauge das eigene Blut sobald das Messer
 absichtlich dieses Messer das Spiel mit dem Messer am
 Handgelenk, weil, ich brenne ab diese Haare diese Zunge und
 Zähne obwohl : bin ich noch nicht bereit zum Sprung von
 der Höhe des Dachgeschosses, ich flenne ich flamme ich
 zünde mich an die Flechte der Flamme mein Rückgrat entlang
 wie Dalís in Flammen stehende Giraffe nicht wahr, weil,
 ich schreie ich tobe ich stampfe mich selbst bis an
 die Knöchel in die aufgeweichte Erde des verkommenen
 Rasenstücks neben der Fahrbahn . . *wo Andalusien?*, würde
 ich diesen Himmel ertragen, – nein. Lieber verkrusteten
 Auswurf auf dem Asphalt lieber wälzen im tiefsinnigen
 Ekel im Unflat (der Emotion), ich meine Hagiographie eines
 von verdreckten *Gassenkindern* mit Kreide gekritzelten Tempels
 im Proletenpark : HIMMEL / HÖLLE . . ich glaube die Himmelsleiter
 hatte 6 Sprossen und oben fing der Engel die behutsam
 geworfenen Steine auf, oder was.

11.12.00

temppelehyppelyä

“.. *ah, tiedän sen, ja se on minulle yhdentekevää* ..” : R. S. Thomas, koska, palan nyhkytän
 liekehdin loimuan riudun, koska, saan hampaat kalvan,
 punoksina tulenkieleet selkääni alas miten ne puhkeavat
 (verbum) kellastunut ihoni ja repaleinen sydänala,
 koska, vetelehdin sottaan paiskaudun seinää vasten

koska, kuvittelen toistan itselleni äitini epäonnistunutta
 kuolemaa tasan 70 vuotta sitten, koska, kiroan nyyhkytän
 tunkeudun itseni läpi riudun raastan itseltäni
 ihon ja värin ja kielen näistä murenevista
 luistani, koska, imen oman vereni niin pian kuin veitsi
 tahallaan tämä veitsi leikki veitsen kanssa
 ranteessa, koska, palan loppuun nämä hiukset tämä kieli ja
 hampaat vaikka : en ole vielä valmis hyppyyn
 kattokerroksen korkeudelta, nyyhkytän liekehdin
 sytytän itseni liekki punos selkäydintäni pitkin
 kuin Dalín liekeissä seisova kirahvi eikö totta, koska,
 huudan riehun survon itseni aina
 rystysiini asti tärveltyneen nurmikon pehminneeseen
 maahan ajotien vieressä . . . *missä Andalusia?*, tulisinko
 tietämään tätä taivasta, – ei. Mieluummin ruvettuneena
 hylkynä asvaltilla mieluummin vierii raskasmielisessä
 inhossa (emootio) saastassa tarkoitan erään
 likaisten *katulasten* liidulla töhertämän temppelin hagiografiaa
 köyhäinpuistossa : TAIVAS / HELVETTI . . . luulen taivaantikapuissa
 oli 6 puolapuuta ja ylhäällä enkeli sieppasi kiinni
 varovasti heitettyt kivet, vai mitä.

das Blechgedicht (tiefst)

auf Messers Schneide wie die Vögel mir
 weinten die Haare die letzte glühende Sonnenwende
 als die Haare mir wehten, und saszen im Laubengarten
 Ende August und in der Gasthauslaube (Leopoldstadt)
 : Gasthausnatur, und weinlaubumwunden und athmeten
 Mond und saszen und sagtest du : das ist / das Ende
 des Sommers, 30, 40 Jahre vergangen, aber dieser
 Hauch von Sommer von zärtlichem Sommer Ende
 auf Messers Schneide der Nachmittag, der Azur,
 nestelte, der Azur an mein Herz, weinte mir
 Schwalbe und Nachtigall eines Kusses nämlich
 in dieser blauen Nacht eines Kusses nämlich
 Verhältnis auch um. Man möchte sehr Tugend, *das*
Hungerbrot aber das ich jetzt essen musz -

24.3.01

KOTIMÄISEN KIRJALLISUUDEN LAITOS
 PL 3 (00033) (00033)
 00014 HELSINGIN YLIOPISTO

Peltiruno (syvin)

veitsen terällä kuin linnut
 itkivät hiukseni viimeinen hehkuva auringonkierros
 kun hiukseni hulmusivat, ja istuimme lehtipuutarhassa
 elokuun lopussa ja ravintolan lehtimajassa (Leopoldstadt)
 : ravintolaluonnossa, ja viininlehtien ympäröiminä ja hengitimme
 kuuta ja istuimme ja sanoitko sinä : tämä on / kesän
 loppu, 30, 40 vuotta kulunut, mutta tämä
 kesän henkäys hellän kesän loppu
 veitsen terällä iltapäivä asuurinsini,
 kohensi, asuurinsini sydäntäni, itki minussa
 suudelman pääskynen ja satakieli nimittäin
 tässä suudelman sinisessä yössä nimittäin
 suhdetta myös itki. Tahtoisi kyllä olla kunnollinen, *mutta*
nälkäleipä joka minun nyt on syötävä –

Fotografie

mit seiner groszen linken Hand
 bedeckt er meine grosze rechte Hand
 mit seiner groszen warmen linken Hand
 bedeckt er meine grosze kalte rechte Hand
 ich habe meine grosze rechte kalte Hand versteckt es liegt
 beschützend seine grosze linke warme Hand auf meiner flüchtigen
 rechten groszen kalten Hand während
 uns Stefan Moses fotografiert im Jahre 76
 mit unserer je anderen groszen Hand Gesicht verdeckend
 (wie Stefan Moses es verlangt) –
 wir halten uns umklammert so in dieser unscheinbaren
 Geste die mir im nachhinein die Träne preszt
 aus meinem unsichtbaren Auge . . dein
 Blutstrom flieszt in meinen Blutstrom über
 dann in verwilderter Unsterblichkeit von Liebe

für Ernst Jandl 2.3.03

und Glyziniestrauch, und unter Tränen dieser Maitag
 unter Tränen der schnelle Schatten eines Vogels hinter
 den Gardinen, so *Holzpanzinen und der Wahnsinn dieser Überhitzung* . .

29.4.03

NIIN ITSEKSENI –

niin haluaisin elämäni

kuluvan niin itsekseni niin terveiset ja jäähyväiset niin

itsekseni vihreä vuori ah muistatko vielä

terveisiksi ja jäähyväisiksi, niin itsekseni, ala-

kulot (niin itsekseni) kimput kukat kukka-

puut, kuljeksia läpi niittyjen itsekseni, *missä on*

minun eikosaanenääni? Miten usein kieltäydyin, miten usein väärin

tein, männiköt täynnä orapihlajankukkia,

tähtisipuli kruunaa kiven. Kun sinuun sataa olen sinun maasi

kun sinuun sataa, olen sinun yösi, taustalla 1

tuolinjalka (Giacometti) : lähin majesteetti, hiljaiset

esineet! eivät puhu eivätkä pillitä niiden kanssa on

seurustelu helppoa. Nämä runot ovat elliptisiä, hän sanoo,

jo ylhäällä : sirittäen korkealla sypressien luona : sirittävät

sypressit, kirjekomeetta, *hän seisoi pilvissä*, hän puu,

(iltasukka) (hårlock) niin vaatimattomat esineet! Tulppaanipuun

tammenlehti, narsissi, kvittenipensas – 1 huokaisijakevät

ja glysiinikimppu, ja kyynelten alla tämä toukokuunpäivä

kyynelten alla linnun nopea varjo ikkunaverhojen

takana, *niin puukengät ja tämän ylikuumenemisen bulluus* . .

Suomentanut Sirikka Knuuttila